

Izhaja vsak dan

sadi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Vesnamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v murgia tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglašje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Mella piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Čas oglašja 16 stotink na vrsto petit; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisne se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12. Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Iz Mukdena.

PETROGRAD 11. »Ruska brz. agentura« je sporočila danes iz Mukdena: Med tukaj živimi Kitajci se trdovratno vzdržuje govorice, da traja že štiri dni pri Port Arturju silni boj in da so imeli Japonci znatne zgube. Govori se tudi, da so imeli Japonci nove zgube na morju.

Vesti iz Port Arturja.

ČIFU 11. (Reuterjev biro). Iz pisem, ki so dospela semkaj od inozemskih trgovcev iz Port Arturja, je posneti, da so bile ruske oblasti naprošene, naj dovolijo norveškemu parniku »Sentia«, da odpelje iz Port Arturja vse inozemske nevojake. Pričakuje se, da oblasti te prošnji ugodijo. Ta prošnja dokazuje, da je izhod iz luke še odprt, ker je norveška ladja velika.

Posvarilo časnika.

PETROGRAD 11. Minister za notranje stvari je že v drugi posvaril list »Peterburskaja Vjedomosti« radi neosnovanega vzemirjanja javnega mišljenja z objavo, da so se moskovski kapitalisti v znatni meri vdeležili japonskega vojnega posojila.

Neosnovana vest.

LONDON 11. Kakor poroča iz Carigrada »Reuterjev biro«, je turška vlada proglasila vest, da je Turčija baje dovolila ruski črnomorski eskadri prehod skozi Dardanele, za popolnoma izmišljeno.

Ruske čete v Koreji.

SEUL 11. (Reuterjev biro). Ruske čete, došle iz Kopsana, so zasedle malo mesto v bližini Kopsana. Vsi kozaki so se umaknili severno od Hamhenga. En del se nahaja še v Sečengu.

Japonci na poluotoku Liaotung.

PETROGRAD 11. Na poluotoku Liaotung so se umaknili Japonci 20 kilometrov južno od Vafantiana, kjer se pomnožujejo. Prodiranje ruskih čet proti jugu nima namena rešiti Port Artur, ampak le nadlegovati armado generala Oku in varovati železnico.

Iz Takušana.

LONDON 11. Kitajci, ki so prišli iz Takušana v Čifu, so poročali, da se je japonska armada, ki se je v minolem mesecu v Takušanu izkrcala, nazaj tja vrnila. Kitajci so menili, da so bili Japonci poraženi, vendar v Čifu se sodi, da je ta povratek Japoncev le zvijača.

PODLISTEK.

Azijske povesti.

Iz zapiskov priobčuje Anatol.

II.

»Primi se!« mi je zaklical Peter in že je bil tu velikanski val, ki nas je takoj pokopal pod svojo vodo. Ko je ta šel mimo, prišel je drugi in tretji; dobro smo se morali držati, da nas valovi niso odnesli. Veter nas je v kratkem zanesel prav ob južno polje. To se je raztezalo neizmerno daleč na vse strani. Prav ob tem polju smo plovili z veliko hitrostjo, ker so Jasačnji delali na vso moč, da bi prej prišli iz nevarnega položaja.

»Zdaj je konec! Gospodine pomiluj!«

Jasačnji so potegnili vesla iz vode, oprijeli se vrvi, s katerimi je bil zvezan plav. Zagledal sem velik val, visok kakor hribs, ki se je podil proti nam. Veter je bučal, led je za nami hreščal, plov stokal in ječal, voda pa je grozovito šumeč hrumela nad nas. Iz penastega grebena padala je voda na nas in kosec ledu so leteli na plov. Jeden tak večji kos me je zadel na glavo, da se mi je kar

Iz-pred Port Arturja.

PETROGRAD 11. »Ruska brz. agent.« je sporočila včeraj iz Mukdena: Obstreljanje obrežja med Sjunečenom in Kaiču po japonskem brodomu je pričelo 7. t. m. in je trajalo oba naslednja dneva, ne da bi prizadelo kako škodo. Japonska armada se bliža Port Arturju.

LONDON 11. Iz Čifu-a so brzobjavili: Po dvodnevnem hudem boju so zasedli Japonci Vangtao, odkoder so bombardirali port-arturske utrdbe.

LONDON 11. Iz ruskega glavnega stana v Liaojangu so došle včeraj sledeče vesti: General Kuropatkin pričakuje pomoči. Ko dobi pomoč, prične prodirati od Liaojanga in tedaj je pričakovati zelo važnih dogodkov.

Vzdržujejo se govorice o bitkah na kopnem in na morju, ki so se vršile pri Port Arturju. Gotovega ni ničesar znanega, razun da se japonski poskus ni posrečil.

Ogrska državna zbornica.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 11. V nadaljni razpravi o peticijah glede vinske klavzule je naglašal ministerski predsednik grof Tisza, da se ne sme povdarjati izključno carinsko varstvo, ampak vlada in javnost se morata potruditi, da zavarujeta pogoje glede izvažanja ogrskega vina. Vlada bi grešila, ako bi neposredno pred pogajanjem z italijansko vlado glede obnove trgovinske pogodbe z nepremišljenimi izjavami onemogočila sklep pogodbe, ki bi zadovoljil obe stranki. Radi važnih narodno-gospodarskih koristi dežele je želeli, da se sklene pogodba z Italijo. Italija ima morda pri tem še večje koristi v nevarnosti. Ministerski predsednik upa torej, da se pogodba sklene in sicer ne da bi naše opravičene koristi trpele. (Živahna pohvala na desni.) Zbornica je z veliko večino sprejela predlog peticijskega odseka, da se vse peticije nanašajoče se na odpravo vinske klavzule izroče vladi. Ob enem je odklonila sklepni predlog, da naj vlada te peticije pri razpravi o carinski pogodbi uveljavi in da naj ne odjenja od vinske carinske postavke, ki jo je sprejela v carinsko tarifo.

Brzobjavne vesti.**Požar.**

LVOV 11. Iz Turke so brzobjavili, da je sinoči tam pogorelo v notranjem mestu 90 hiš. Nad 1000 ljudi je brez strehe.

Bolezen s škega kralja.

DRAŽDANE 11. Stanje kralja Jurja je bilo tudi včeraj povoljno. Po noči so se pa

posvetilo in takoj sem izgubil zavest. Krčevito sem zgrabil za vrv, a tu nas je voda že zagrnila. Koliko časa sem ležal v nezavesti, ne vem. Saratin mi je pozneje povedal, da me je nenačdoma zapazil na tleh; hitro me je dvignil in mi obvezal glavo, kjer mi je na sencih tekla kri curkoma. Ko sem se zavedel smo bili že blizu brega.

Ledeno polje na južni strani se je približalo severnemu in vsaki trenotek bi morali trčiti skup. In res, kmalu smo začuli zasabo grozen, glušeč pok. Led je zadel ob led; voda je brizgnila kvišku kakor vodomet, veliki ledeni kosi in cele plošče letele so v zrak; vse je bilo zavito v vroči dim in ledeni prah. V tem se je stresel plav; na bregu smo bili. Peter je prvi stopil na suho in vzkliknil: »Gospod, hvala ti — rešeni smo!«

Stopal je počasi, opotekaje se kakor da je pijan. Jasačnji so odvezali konja in stopili smo na suho; potem so potegnili plav na breg in privezali vesla in drogeve nanj.

Jasačnji so poiskali prostor za tabor.

»Ali bomo tukaj taborovali?«

»Da, je odvrnil Peter in omahnil nazaj. Vjel sem ga v naročje, da ni padel, spustil ga nalahko na zemljo in mu odpel kožuh. Iz rane na prsih je bruhnila kri; ko sem mu

zopet pojavili dolgotrajajoči napadi in težko dihanje.

Atentat na ruskega odposlanca.

BERN 11. (Poročilo švicar. brz. agent.). Početnik atentata na ruskega odposlanca se imenuje Ilmicky. Zdi se, da je umobolen. V minolem letu je Ilmicky potoval v Darmstadt, da razloži csebnou carju svojo stvar. O tej priliki mu je baje carjev tajnik obljubil, da predloži njegovo prošajo carju.

BERN 11. »Švicar. brz. agent.« je zvedela, da je ruski odposlanec prebil mirno noč. Mrzlica se ni pojavila. Nevarnost je sedaj odstranjena.

Nadvojvoda Friderik na Angležkem.

LONDON 11. »London Gazette« je priobčila, da je kralj podelil nadvojvodi Frideriku vojaški veliki križ bathovega reda.

LONDON 11. Nadvojvoda Friderik je odpotoval danes ob 10. uri predpoludne. Princ Valeški in vojvoda Connaught sta ga spremlila do kolodvora.

Iz Beligrada.

BELIGRAD 11. Danes predpoludne je bil v cerkvi sv. Marka na starem pokopališču parastos (obletnica) za pokojnega kralja Aleksandra in kraljico Drago ter njuna brata Lunjevića. Parastos ste naročili sestrice pokojne kraljice Drage. Cerkev je bila natlačeno polna. Službi božji ni prisostvovala nobena politična oseba.

Trgovinska pogajanja.

RIM 11. »Agenzia Stefani« je zvedela, da se pričakuje, da pridejo avstro-ogrski posredovalci radi trgovinske pogodbe due 20. ali 21. t. m. v Rim.

Vihar.

BOMBAY 11. Tukaj je nenadno prišel razsajati monsun (vihar).

Nesreča v rudniku.

MOST (na Češkem) 11. V rudnik »Princ Evgen« je udrla sinoči ob 10. uri voda. En rudokop je mrtev. Za mesto ni nobene nevarnosti.

Aleksej Nikolajevič Kuropatkin.

Ves svet gleda napeto pozornostjo na vsaki korak vrhnega ruskega vodje in zapovednika v Mandžuriji. Aleksejevu Nikolajeviču Kuropatkinu je poverjena usoda ruske vojske, ki čelo v čelo stoji pripravljena proti rumenim Japoncem. A kako je znamenita ta vojna, ki jo slovanski Rusi vodijo z Japonci, je vidno iz tistega silnega interesiranja, ki je izobraženi svet razdelilo v dva markantna tabora: v rusofile in japonofile.

Črni oblaki strelnega prahu vijejo se

ranu obvezal, položili smo ga k ognju, ker ga je jako zeblo. Zvečer ga je pričela tresti mrzlica; vso noč je grozno bledele. Vpil je svojim Jasačnjem: Hej vrli Ulusi, napadite, pobijte jih pse! Proč z vami, proč v črti prokleti! — Ha! prav ti je izdajalec, da te je zadela kroglja Tunguzova, prav je to plačilo za Kurzuk. Kejto! Tristo jih je bilo vrlih bojnih tovarišev in jaz sem jih izdal, jaz! Nu, proklet sem! Pobijte me! Na, tu so moje prsi, vdari, bij!«

In že si še pričel odpenjati kožuh; in da mu nismo ubranili, strgal bi si obvezo z rane.

Proti jutru se je pričel smrtni boj. Ob solnčnem vzhodu je umrl. Jasačnji so nesli njegovo truplo na plav in odpluli so na jezero z mrtvim tovarišem. Dolgo še je veter donasal k nama njihove žalostne, monotone pesmi, ki so jih peli na čast umrlemu tovarišu.

Po kratkem odpočitku sva se odpravila tudi midva na pot. Zasedla sva konja in odjahala v smeri proti Barguzinu k Amderju, kjer sva mislila loviti.

(Pride še.)

nad Port Arturjem. Junaška ruska posadka v tej danes glasoviti ruski vojni luki na daljnem Vzroku stoji ob svojih topovih in puškah dan in noč. Človeška zloba in zavist je že mnogokrat zaželela pad Port Arturja. Zlohotni neprijatelji Rusov in Slovanstva proglašajo od časa do časa lažne poraze Rusov, a še lažnejše zmage Japoncev. A nekrščeno novinstvo, katerega predstavitelji sanjajo in živijo v večnem razburjenju, ker se boje, da bližnji dogodki razkrijejo njihove laži in izmišljotine, dvigajo bolj in bolj svoj neprijateljski glas proti junaškim Rusom. Nu, ne koristi jim. Ti lažnjivi novinski proroki se zadušijo čim prej v lažnjivi mlaki svojih brezobraznosti. Veliki dogodki na bojišču, ki se skoro uresničujejo s popolno zmago ruskega orožja, iztržejo lažnjivim novinarjem njihove objestne jezike in zmrviijo njihova v želču namočena peresa.

Kaj vse se ni govorilo, pisalo, ugibalo, prorokovalo in trdilo? Česa niso neprijatelji Rusije in Slovanstva poskušali, da bi njo in njene brate očrnili in omrazili pred civiliziranim neslovanskim svetom?! Kolike hvale in čudesa o morali in izobraženosti Japoncev niso vlačili v svet na škodo Rusije in Slovanov? Resnica in pravica moreta biti potisnjeni in vračani za kak dan, za kak teden, za kak mesec. Ali za tem prihaja oni veličanstveni čas, v katerem svetli žarki božjega solca obkrožavajo svojimi jasnimi kolobarji resnico in pravico v vsej njijini veličini in vernosti. To in tako se začenja dogajati in uresničevati sedaj na ruskem bojišču v Mandžuriji in v Koreji.

Še nikdar ni svetovna zgodovina zabeležila do danes tako velikega primera političnega in gospodarskega samoubojstva, kakor ga zapiše v svojo knjigo o bedah Japoncev. A za to samoubojstvo se bodo morali Japonci zahvaliti kulturnim državam v Evropi in v Ameriki. Ko se razbrzdaneu in objestnemu detetu daja v roko polna puška, tedaj so nesreče, ki se je dogodila s puško, več krivi oni, ki so dali detetu puško, nego-li dete samo. Ali vendar mora le ono dete samo pretrpeti vse posledice tuje lahkomiselnosti ali zvijačnosti.

Nočemo se spuščati v modroznanke in strategične razprave glede pozicij obeh vojsk v Mandžuriji. Naš zdravi razum nam predstavlja sliko vojne sodanosti Rusov in Japoncev v Mandžuriji vspešno s sliko iz bližnje minolosti, odkar se je vojna začela. Toliko prošlost, kolikor sedanjost rusko-japonske vojne uverava nas o neizogibni bodočnosti, v kateri se završi ta vojna. Za danes slutimo katastrofalen poraz japonske vojske. Ali vendar priznavamo, da so se Japonci pokazali pred očmi vsega sveta kakor izvrstni in hrabri vojak. Ta svojstva jim priznavajo v polni meri in z vojaško pravičnostjo tudi Rusi sami.

Mi smo že enkrat, pred tremi meseci, bili omenili v tem listu, da utegne Rusija v Tokiu diktirati mir. A rekli smo to razno v onem kritičnem času, ko je imela Rusija v Mandžuriji le še povsem neznatne vojne sile, dočim je Japonska s pretežno močnejimi vojnimi kontingenti toliko na kopnem, kolikor na morju potiskala rusko vojno moč. Port Artur je pretrpljaval najhujše vojne napade z morja, dočim so Japonci na reki Jalu s petkratno močnejimi silami prekorčili Jalu in šli na Fengvangčeng. Japonski general Kuropatkin je bil slavljen kakor zmagovalni Rusov. Nakajeni hvalospevi rusofobnega novinstva proglašali so Ruse kakor premagane in govorili, da je zmaga Japonske gotova, neizogibna stvar.

Aleksej Nikolajevič Kuropatkin je po svojem prihodu iz Petrograda v Charbin — molčal.

Iz-prva se ni vedelo o njem skoro niti tega, kje je. Kamo-li: kaj misli, kaj hoče! Rusofobski svet se je posmeševal temu rusnemu vojskovodji. Mejem je on v Liaojan-u pripravljal, gradil in dovrševal oni plan svoje strategije, ki ga je zamislil in utrdil že v Petrogradu. Ta človek je stoječim mirom

prenašal napade in kritike rusofobskih nemirnežev v Evropi in v Ameriki; a ni se brgal ni za zbadljaje, s katerimi so ga počesčali politični in vojaški nevrastniki tudi v sami Rusiji. Aleksejev Nikolajevič Kuropatkin je vedel dobro, da pride dan, ko bo on po izvršenem svojem velikem vojniškem delu mogel s sarkastičnim smehom na lice pogledati v oči vsem.

Oni Port Artur, katerega v svojih neravnopravnih halucinacijah zlobni neprijatelji Rusije vidijo padati skoro vsak dan, ta Port Artur pokoplje pod svojim zidovjem in v svojih miniranih morskimi vodah najlepši človeški material lahkomisljenega Japana in uniči njegovo blagostanje in njegovo bodočnost. Okolo Port-Arturja nastavljen je Japoncem po Aleksejevu Nikolajeviču Kuropatkinu past, ki jo je on večje zamislil in izvel. Kuropatkin se svojimi 250.000 vojniki v Liaojanu, in 50.000 ruske posadke v Port Arturju čaka, da v družbi s generalom Linevičem in Reenenkampom navali kakor elementaren vihar na neprijatelja, ki, predvidjajoč danes, kaka usoda ga čaka, hoče z živimi glavami svojih vojakov tudi ob trde zidine Port Arturja in žrtvovati pod njimi bodi tudi 50 tisoč svojih vojakov, samo da doseže imaginarni uspeh s padom Port Arturja. Vojniški moment prikazuje se veličanstveno. Japonski Mikado Muehito pošilja svojega najboljšega generala in vojskovodjo Yamagata — onega istega, ki je v kitajsko-japonski vojni 1894. zapovedoval japonskim četam v Mandžuriji. Ta starček, ki ga tlačijo leta starosti, ne ide z največjim veseljem na krvavo svatbo — na bojnišče. Ta starček se menda boji v svoji duši, da bo bojna slava, ki je ovenčala njegovo glavo z lovor vencem v vojni japonsko-kitajski, uničena v tem veličanstvenem rusko-japonskem boju.

Kuropatkin in Yamagata sta stara znanca in prijatelja. Kuropatkin je bil gost Yamagata v Tokiju. Yamagata neizmerno ceni Kuropatkina in njegove vojniške kreposti in vrline. Yamagata zna, kaj Kuropatkin hoče in more. A Kuropatkin, ki danes v Mandžuriji poseduje numerično pretežnost vojne sile, ki pa še raste bolj in bolj od dne do dne — mora izvojevati zmago po sodbi in proceni vseh vojniških strokovnjakov, in tudi Yamagata samega. A ta zmaga bo izvojevana na poljanah Mandžurije med Liaojanom in Port Arturjem z ene, in Fengjangengom in Jalu z druge strani. Krava kapitulacija japonske vojske in nje generalov mogla bi poročiti svojimi posledicami največ zgodovinsko ironijo, da bi namreč Aleksejev Nikolajevič Kuropatkin povrnil japonskemu vojskovodji Yamagati njegovo japonsko gostoljubnost v Tokiju z rusko gostoljubnostjo v Liaojanu ali Mukdenu — kakor ruskemu vojnemu ujetniku Yamagati.

Dogodki gredo in hite sedaj z elementarno brzino. Bližnja bodočnost potrdi resnico, kdo je Aleksejev Nikolajevič Kuropatkin in kaj so Rusi! A tedaj bomo Slovani zajedno z brati Rusi mogli vsklikniti ono italijansko: Ride meglio, chi ride l'ultimo!

Trst, 11. junija 1904.

Fr. Kučinič.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 11. junija 1904.

Japonci so odložili napad na Port Artur.

Angleški list »Daily Mail« je izvedel iz Tokia, da so Japonci odložili napad na Port Artur, da prej popolnoma odstranijo mine v talienavskem zalivu, da bodo mogli potem izkreati velike topove za obleganje.

»Daily Chronicle« ima sporočilo, da je treba, čepravno je plovitev do Daljnega odprta, odstraniti v talienavskem zalivu še 1600 min, kar se izvrši še le v 10 dneh.

Dve ruski trgovski ladiji, ki nista mogle ubežati, sta bili v zalivu pogreznjeni. Sodba angleškega lista o japonskem vojevanju.

»Standard« ne more umeti, zakaj krožijo japonske ladije ob obrežju? Iz tega da se daje posneti, da japonskemu brodograditelju in armadam ne zapoveduje eden edini odgovorni poveljnik. Namen vsega modernega vojevanja od Napoleona sem je bil ta, da je vsaki dobri vojskovodja v hitrih marših in z veliko premoteno skušal napasti in uničiti armado nasprotnikovo ter je v ta namen pušal v nemar vse manj stvari. Po boju pri Kinčū bi bil vsak evropski general pustil na očih le malo čet ter bi bil vse svoje

glavne sile poslal proti Kuropatkinovi glavni armadi; pretrgal bi bil vse zveze severno od Mukdena ter prisilil nasprotnika v odločilno bitko.

Izid te bitke ne bi bil dvomljiv iz ozira na japonsko premoč. Japonci bi bili zadobili Mukden in Port Artur, ker bi bilo minilo več mesecev, dokler bi se zamogla okolo Harbina zbrati druga ruska armada, in ozemlje severno od Mukdena je lahko braniti. Sedaj si zamoremo samo misliti, da imajo Japonci morda pred seboj kako veliko diplomatično akcijo pretežne važnosti, ker je res neverjetno, da ne bi brodogradje in armada več harmonično sodelovala. Morda mislijo Japonci — tako zaključuje angleški list — privabiti Kuropatkina na jug. Sicer bi morali sklepati, da si hočejo Japonci ob 11. uri napraviti zlat most do miru!

Financijska nagodba med Hrvatsko in Ogrsko.

Opozicijski madjarski listi besne in kriče grofu Tiszi kakor da je vao Madjarijo prodal Hrvatom z financijsko nagodbo, ki sta jo ravnokar sklenili obe regnikolarne deputacije. Drugi madjarski listi, ki so bolj blizu vladi, in ki so v tem svojem svojstvu vezani izbirati bolj fine, diplomatske izraze, neglašajo le, koliko razloga da imajo Hrvatje za zadovoljnost, kajti Ogrska da se je izkazala zopet enkrat pravo mater svojim otrokom!

Ogrska... mati nemadjarskim plemenom — ni slaba šala to! — Nu, ta krik nemore varati nikogar. Svet naj ne vidi, da so kaj dobili; zato kriče, da so le dali! Stvar je vendar enostavna! Ako je res, da morajo Madjari toliko žrtvovati za Hrvatje, da morajo — kakor se glasi tista običajna fraza — Hrvatsko vzdrževati, potem pa res ne vemo, zakaj se nočejo financijsko ločiti od Hrvatov, kar bi storili tem lažje, ko vedo, da bi jim Hrvatje ne delali nobenih zaprek?! Ko že obojni zatrjajo, da trpe krivice in da gospodarski krvave ob sedanjih financijskih skupnostih, bi bila — bi rekli mi — ločitev najjednostavnejša, najprimernejša, najlogičnejša in tudi najpravičnejša rešitev teh večnih sporov ob vsakem obnavljanju nagodbe.

Ali madjare treba poznati! Oni kriče in besne, a njihov krik naj jih maskira, ko spravljajo svoj plen na varno. Madjarski srditeži kriče, kakor da je grof Tisza izdal Ogrsko Hrvatim! Opozicijska člana hrvatske regnikolarne deputacije pa sta v zadnji seji v Budimpešti dne 10. t. m. odločno odklonila sklenjeno sporazumljenje in sta prijavila svoj separatni votum; »Agramer Tagblatt« pa izjavlja, da so Hrvatje doživeli najbitkeje razočaranje, da ta nova nagodba ni le slaba, marveč najslabša, kolikor jih je bilo sklenjenih dosedaj. Najslabša v političnem pogledu, ker ne le da ni odpravila nobenih dosedanjih nezakonitosti, ampak pomenja marveč novo kršenje državne individualnosti in samostalnosti Hrvatske ter še huje priklapljenje na Ogrsko. A v materialnem obziru ne sanira najhujših pričežeb, pač pa še znižuje avtonomno tangento Hrvatske. Ta sodba opozicijskega novinstva dobiva sankcijo po silni nevolji, ki je zavihrala v vseh neodvisnih krogih. Tej nevolji daja izraza proglas, podpisan od različnih mož vseh opozicijskih strank, in ki konstatuje, da se Hrvatski pripravljajo na daljša financijska podrejenost. Proglas pozivlja vse rodoljube na veliko skupščino, ki se bo vršila danes v Zagrebu, in na kateri hočejo zahtevati popolno financijsko samostojnost, da bo narod hrvatski mogel sam in svobodno razpolagati s svojim premoženjem! Nevolja, ki je zavihrala na Hrvatskem — ta je najboljši odgovor na madjarsko hinavsko trditev, češ, da se je Ogrska zopet enkrat pokazala pravo mater Hrvatim in da jih hoče še nadalje »vzdrževati«!! Hrvatje pa vede, kako jim je »materina« skrb ubila in razsula gospodarsko življenje in zato vidijo svoj vrhni politični interes in svojo gospodarsko rešitev edino le še v geslu: proč od — »matere«!!

Drobne politične vesti.

Vinska klavzula. V seji ogrskega državnega zbora je prišlo v petek na razpravi o peticijah do velike razprave radi klavzule italijanskega vina. Opozicija je vložila predlog, naj se brezpogojno obdrži carina 20 gld. v zlatu na hektoliter. Mini-

ster za trgovino Hieronymi je izjavil, da se sedaj vrše tozadevna pogajanja ter da ne more priobčiti podrobnosti, vendar zamore dati v tem pogledu pomirljiv odgovor.

Meja med Bolgarsko in Rumunsko. Iz Sofije poročajo, da sta se Bolgarska in Rumunska sporazumeli o preporočnem vprašanju radi mej na donavskih otocih. Po tem sporazumu pripadajo otoci na desni strani plovne črte Bolgarski, oni na levi strani pa Rumunski.

Bivši italijanski minister Nasi. Z Reke javljajo: Sumi se, da se ubegli italijanski minister Nasi nahaja na avstrijskih ali hrvatskih tleh. Redarstvo poizveduje.

Iz Armenije prihajajo poročila o novih turških grozovitostih. Turki so več dni obstreljavali in zavzeli mesto Sasun, kamor se je zatekel prebivalstvo 45 vasi, ki so jih Turki požgali. Tisoče žensk, otrok in starčkov so Turki pomorili.

Bolgarski begunci. Glasom uradnih izjav turške vlade, se je dosedaj povrnilo 7267 makedonskih beguncev.

Armaden škandal v Belgiji. Iz Bruselja poročajo, da so trdnjavske vezbe, ki so se pred nedavno vršile, dokazale, da niso niti utrdbe pri Bruselju za rabo, niti da so dovolj preskrbljene s topovi, streljivom in baterijami, čepravno je bilo vedno za to določenega dovolj kredita. Vojaški in uradni krogi so radi tega zelo osumljeni.

Ministerstvo Combès. Dne 7. t. m. je minolo 2 leti, odkar je prišlo na vladno krmilo francosko ministerstvo Combèsovo. To ministerstvo se izredno dolgo drži. V tretji republiki so dosedaj samo 3 ministri-predsedniki, dlje časa službovali in sicer: Ferry, Méline in Waldek-Rousseau. Najdlje se drži minister za zunanje stvari Deleassé, kateremu je to področje poverjeno že šest let.

Dnevne novice.

Častnim članom »Slavjanske Čitalnice« bil je imenovan na sinočnem občnem zboru istega društva, znani rodoljub in 32 letni član tega društva radi njegovih prevelikih zaslug za »Slavjansko Čitalnico« in za narodno stvar v Trstu sploh, tukajšnji trgovec gosp. Gjuro Vučković. Naše iskrene čestitke!

Imenovanja. Predsednik višega deželnega sodišča v Trstu je imenoval v računarskem oddelku c. k. primorskega višega deželnega sodišča: računarskega oficijala Friderika Paulija računarskim revidentom, računarskega žazistenta Adolfa Viktorja Marinsehega računarskim oficijalom in računarskega praktikanta Cezarja Pollija računarskim asistentom.

In zopetna prošnja do sl. c. k. poštne in brzojavne ravnateljstva. Iz Koprive na Krasu. Zopet smo tu in ponavljamo prošnjo: poštna nabiralnica je pri nas krvavo potrebna! Če drugo ne, dajte nam vsaj odgovor, da bomo vedeli, pri čem da smo! Prosimo!

Vaščani.

Rodoljubljen dar. Gospod Ante Jakšić, urednik »Slav. Misli«, je izročil našemu uredništvu 50 K za dijaško kuhinjo v Trstu in 50 K za dijaško podporno društvo v Pazinu. Iskrena hvala!

Slavnost razvitja zastave »Bralnega in pevskega društva« v Brjah. Radi poročil o važnih dogodkih, izlazi pa o epohalnih dogodkih na skrajnem Vztoku in tudi radi poročnih razprav, ki ravno to pot močno zanimajo naše tržaško občinstvo, bili smo te dni siljeni odkladati razno gradivo. Tako se je godilo tudi temu-le poročilu.

Že predpoludne, ko smo mi Tržačani — menda prvi od daljnih gostov — došli v Kasovlje, bilo je tam že precej živahno vrvenje. Poslopje gospe Trdinove in prostor na planem, kjer se je vršila slavnost, sta bila odičena zastavami, narodnimi in... drugimi, a pred poslopjem je bil prirejen okusen slavalok.

Popoludne so jeli prihajati gostje od vseh strani: peš, z vozovi, s kolesi in železnico. Goričani, »Sokol« in »Glasbeno« in pevsko društvo ter drugi rodoljubi, so došli deloma z železnico, deloma na vozovih.

Slavnost razvitja zastave se je vršila na planem. Prva so nastopila domača pevka društva iz Brji-Rihemberga-Vrtovina z »Bojno

pjesmo«. Peli so povojno, a če uvažujemo, da so imeli le eno skupno vajo, moremo reči, prav dobro. Tej točki je sledil krasni slavnostni govor g. dra. Tame, ki smo ga v glavnih potezah že priobčili v tem listu. Naslednjo točko programa je izvajal mešani zbor iz Dobravelj-sv. Križa. Peli so »Mlade vojake«, — kakor jih je za to priliko priredil g. pevovodja. Ta mešani zbor nas je prijetno iznenadil po svojem številu in po svojem izvajanju. Vsi glasovi so bili čisti in ubrani, a kaj posebnega — ako pomislimo, da smo bili na deželi — so bili soprani. Lahko rečemo, da na deželi so le redka pevska društva, ki bi se mogla ponašati s takimi pevskimi. Ni to prazen poklon, ampak izjava prepričanja, ako izrekamo g. pevovodji vse priznanje.

Sledila je glavna točka: razvitje zastave. Predsednik društva, g. Alojzij Makovec, je nagovoril občinstvo priprostimi, ali tako izrazito povdarjanimi besedami, da si takoj videl, da tu govori mož, ki tudi čuti, kar govori. Ta govor je res prihajal iz duše. Izlasi je govornik apeliral na mladino obojega spola, naj bo zvesta zastavi, ki se ima razviti, in naj se vnema za veliko idejo, katere znak bo zastava. Po teh lepih besedah je zaplapolala nova zastava z odra doli in se posestrila z zastavo »Podp. društva v Gorici« in z obojema pevskima društva »Kolo« iz Trsta. Ta čin so spremljali glasni živokliki.

Ko je vsklikanje poleglo je sporočil pozdrave bratov od Adrije predsednik »Kola«, g. Makso Čistič. Menil je, da pomen te današnje slavnosti je že gospod dr. Tuma toli lepo označil, da pač ne treba ničesar pridodajati. Pač pa si dovoljuje posebno opozoriti na oni odstavek v slavnostnem govoru, kjer je govornik razpravljal, kateri zastavi naj sledimo! Ko si določamo zastavo ne smemo pozabiti, — je menil govornik — da se nam je boriti z drugim rodom, ki nam ne dopušča življenja in razvoja. A mi ne smemo pozabiti, da poleg onega sovražnega nam roda imamo proti še družih mogočnih sovražnikov. Ko si izbiramo zastavo, družita naj nas mejsebojna ljubezen in pa zavest, da nas vseh tepe eden in isti bič! V tem boju proti našim mnogim sovražnikom naj nas vodi edino le naša slovenska zastava in družiti naj nas na skupno delo ne le za narodno in politično, ampak tudi socijalno in gospodarsko povzdigo našega naroda. Na tako delo naj nas vodi naša slovenska zastava, ker v njem je naša bodočnost. In kjer plapolja naša zastava, govori naj svetu, da se okolo nje zbira zaveden in ponosen rod.

S slavnostnega prostora so odšli udeleženci v dolgem sprevodu in z godbo na čelu proti poslopju gospe Trdinove, kjer se je vršila nadaljna zabava ob pevanju in plesu. Bil je to lep dan, ki je pokazal vnovič, da v vipavski dolini biva čvrst in zdrav slovenski rod.

Kje smo? Kaj se snuje proti nam?! Iz Barkovlj smo prejeli: V nedeljo smo imeli v Barkovljah procesijo sv. Rešnjega Telesa. Sja te cerkvene slovesnosti pri nas je tradicionalen in privablja vsako leto mnogo ljudi tudi iz mesta. Povodom tega praznika kaže naša vas svoj značaj — prave slovenske vasi. Tako je bilo tudi letos, v kolikor je bilo to odvisno od domačinov. Naša Barkovlje so bile divno odičene in plapolale so mnoge slovenske zastave. Barkovljani so tudi letos v polni meri storili svojo dolžnost do cerkve in svoja narodnosti. Ali od drugih strani so prišli letos v prvo pojavi in odredbe, ki so nas osupnili in nas silijo v razmišljanje..... kakor da se nekaj pripravlja in snuje kaj kombinirane ga proti Slovenstvu naše vasi.

Kakor vsako leto je tudi letos vojaška godba sodelovala na procesiji. In kakor vsako leto je tudi letos prinesla seboj note raznih slovenskih koračnic. Ali letos se je dogodilo nekaj, kar nas je osupnilo in užalilo do skrajnega. Predno se je začela razvijati procesija, je dal veleč. g. župnik pred cerkvijo, vpričo ljudstva, godbi zapoved, da ne sme svirati nič slovenskega! To je presenečenje: vsi smo se spogledovali začudeno. Kaj pomenja to? Kje je iskati vzrokov tej novi odredbi?! Na lepi cerkveni slavnosti nam je legel pelin v dušo. Izgovarjali se bodo morda, da skladba narodnega značaja ne sodijo na cerkveno slavnost. Potem pa moramo vprašati: sodijo mari na cerkveno slavnost tiste koračnice, ki smo jih morali potem poslušati in ki odgovarjajo znanim — kosmatim tekstom?!!

Soyji k svojim!

M. AITE

velika zaloga z manifakturnim blagom

ul. Nuova št. 36 vogal ul. Lazzaro, s podružnico ul. S Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zate, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarov, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, vratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnataneje po cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ne bi ugajalo se zamenja, ali pa se vrne tudi denar brez nikakih zadržkov.

Poskušati za se prepričati!

Soyji k svojim!

M. Stoppar v Trstu

ulica S. Giacomo 7 (Corso)

priporoča svojo novo

preurejeno pekarno in sladničarno

Za birmo: kolače, slačice vsake vrste in sveže.

Tu in inozemska vina v buteljkah.

Vse naročbe franko na dom. Pijače v ledu.

Ulica Arcata 9 (vogal ul. Sapone).

Zaloga izgotovljenih oblek

za moške in dečke.

Velik izbor hlač za delavce.

Jako ugodne cene.

Ulica Arcata 9 (vogal ul. Sapone).

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vođom rudnicom

čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda,

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkrljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, astme, mjeheura, kamena, hemeroida (zlatne žile), nateklih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„UPRAVITELISTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“, ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svim ličarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

V oblastveno dovoljeni šoli za

izpitate vojaških prostovoljcev

se je ustanovil

brzi oddelek, da se omogoči položiti ta važen izpit že 21. septembra t. l. Pojasnila daje

VODSTVO, ul. Ponterosso 9.

Amerikanska ura od plaque zlata

Genfska remont. ura od plaque zlata je edina krasna ura pozlačena s 14 karat. zlatom. Tako uro čeni svak na 50 gld. V resnici stane pa z odskočljivim pokrovom, bogato gravirana, z jamstvom, da ostane 14 karat. zlato trpežno ter preciznost le kron 10.—, na sidro, reparirana, 3 pokrovi kron 14.50. Prisnat rebrna remonterka na sidro, 15 kme-

nov. priznana najboljša ura s 3 masivno in bogato graviranimi pokrovi kron 15.50, za gospe kron 12.—, 14 karat. zlata ura za dame kron 24; jako elegantne moderne verižice od plaque zlata za gospe in gospe kron 4, 6, 8.

Radi preobite zaloge neke c. kr. priv. tovarne za kovinske izdelke oddajam sledečih 32 predmetov od pristnega srebra „Gloria“ po izredno nizki tovarniški ceni kron 13.— in sicer 6 komadov žlic, 6 komadov vilic, 6 kom. nožev, 12 kom. žličic za kavo, 1 zajemalnik za mleko in 1 zajemalnik za juho. Skupaj 32 komadov za kron 13. Te vrste srebrne ne stempni, za kar se jamči.

2 kroni 14 karat. zlati prstani za dame in gospe ojačeni s pristnim srebrom. Vsak prstan nosi pečat c. kr. finančnega urada. Trpežnost se jamči. Z jako blisčecimi biseri ali barvanimi kamni kron 2.—, poročni prstani K 2.25, Za mero zadostuje papirnati odrezek.

Razpošiljanje se vrši po povzetju potom tvrdke M. RUNDKAKIN, Dunaj, IX., Lichtensteinstrasse 23.

Proda se pekarna

nahajajoča se v najlepšem kraju mesta in z mnogobrojnimi odjemalci. Cena po dogovoru. — Naslov pove uprava lista »Edinost«.

V mirodilnici ALOJZIJA MARMOL

nasl. LEBAN

v Trstu, ulica Barriera vecchia 18.

se nahaja velik izbor barv, čopičev, pokosti, tiskanih pol za tapetiranje sob, olje za barve, petrolej, spirit za žgati, najfinejši prah proti mrčesom, žveplo in modro galico itd. itd.

DANIEL PILLIN

TRST - ulica Carpison 10. - TRST.

Telefon 241.

Tovarna in velikanska zaloga cementnih plošč.

Sprejema vsako naročbo tudi na deželo ter plošče polaga tudi sam.

Brezkonkurenčne cene.

V novi prodajalnici pohištva

ulici Madonnina št. 15 u Trstu

se nahaja na izbero okvirja in zrcala po konkurenčni ceni.

Andrej Wouk.

Marija vdova Čokelj

priporoča svojo dobro založeno prodajalnico

kuhinjskih posod

po nizkih cenah.

Piazza Ponterosso št. 7.

Leon Doreghini v Trstu
Barriera vecchia 21 l. n.

Velika zaloga

pohištva, manufaktur in tapetarij.

Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

Kleparska delavnica

VALENTIN LUZNAR

TRST - Ulica Belvedere št. 24 - TRST

priporoča svoje kleparske izdelke

za stavbe in gblanterijo.

Posebnost: žlebovi od pocinjenega kositra.

Svojim cenjenim rojakom, posebno pa stavbinskim mojstrom se toplo priporoča.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

Grand Restaurant Hacker

Sv. Ivana trg št. 5.

Krasen vrt. Velika dvorana.

Nalašč pripravljena večerja za čas, ko končajo gledališke predstave.

Cene zmerne!

Največji komfort!

Postrežba točna!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**

JURI SCHICHT, USTJE na LABI.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Varstvena znamka.

